

Naujadarai šiuolaikinėje vaikų ir jaunimo literatūroje: priesagų vediniai

Beveik prieš 40 metų lietuvių vaikų literatūros tyrinėtojas Vincas Auryla teigė, kad vienas iš pagrindinių literatūros tikslų - lavinti vaiko fantaziją, jausmus ir kalbą (Auryla 1986: 11). Panašiai kalbos svarbą pabrėžia ir kitas vaikų literatūros žinovas - Kęstutis Urba: „Plačiaja prasme vaikų rašytojas - irgi gimtosios kalbos mokytojas“ (Urba 2004: 6). Vaikų literatūros autorius turi būti ne tik talentingas, bet ir ypač išradingas, kūrybingas ir jaučiantis vaiko pasaulį, kad jo parašytos knygos jaunas skaitytojas nenumestų po kelių pirmų puslapių. Skaitant šiuolaikinę vaikų ir jaunimo literatūrą (prozos knygas, išleistas po 2000 m.) pastebėta, kad jaunesnės kartos rašytojai vis daugiau ir drąsiau žaidžia, eksperimentuoja su lietuvių kalba, kuria įvairius naujadarus.

Aurelija GRITĖNIENĖ

Lietuvių kalbos institutas

*Negirk nė vieno, kol neišgirdai jo kalbant,
nes tik tuomet žmonės yra išmėginami.*

(Siracido knyga 27, 7)

Apie Lietuvių kalbos naujažodžių duomenyną (ND, žr. <https://ekalba.lt/naujazodziai/naujienos>) ir jame fiksuotus naujažodžius šiame portale rašyta ne kartą. Šikart skaitytojams norėtume pristatyti vieną iš naujažodžių rūšių – naujadarus, t. y. savo kalbos priemonėmis naujai pasidarytus žodžius, kurie dar nepatekę į atraminius žodynus („Lietuvių kalbos žodyną“ (LKŽe) ir jo Papildymų kartoteką, „Dabartinės lietuvių kalbos žodyną“ (DLKŽe), „Bendrinės lietuvių kalbos žodyną“ (BLKŽe) ar jo antraštiną ir „Tarptautinių žodžių žodyną“ (TŽŽ)) (plg. KTŽ: 130; Vaskelienė 2024; plačiau apie atraminius žodynus, kuriais remiasi ir ND sudarytojos, žr. <https://ekalba.lt/naujazodziai/apie/ND%20Apie%20nauja%C5%BEod%C5%BEius>). Straipsnyje kalbėsime ne apie ND, o apie šiuolaikinėje vaikų ir jaunimo literatūroje vartojamus naujadarus.

Akivaizdu, kad „esmingiausias ir normaliomis kalbos raidos sąlygomis našiausias leksikos papildymo bei atnaujinimo būdas yra naujų žodžių sudarymas iš jau esamų kitų žodžių“ (Urbutis 2009: 37), naujadarai rodo „vidines lietuvių kalbos išgales atsinaujinti savomis raiškos priemonėmis“ (Miliūnaitė 2022: 77). Taigi pasižvalgykime, kokių naujadarų šiuolaikinėje vaikų ir jaunimo literatūroje pasidaroma su priesagomis. Tyrimui medžiaga rinkta iš lietuvių autorių ir verstinių knygų, išleistų po 2000 m.

Literatūros tekstuose naujadarai vartojami meniniu tikslu – stilistinę funkciją jie įgyja dėl naujumo, nes sukelia neįprastumo pojūtį. Rašytojai, esamoje žodžių atsargoje neradę žodžio, tinkamo konceptui ar vaizdui įvardyti, dažnai sukuria naujų žodžių (Rozenbergs 2004: 155; Vaskelienė 2010: 151).

1. Priesaginiai daiktavardžiai

Lietuvių kalbos gramatikose nurodoma, kad daugiausia daiktavardžių pasidaroma sufiksacijos būdu, t. y. vien priesagų vedinių yra „keletą kartų daugiau negu visų likusių darinių“ (LKGI 1965: 252; DLKG 2006: 86). Tyrimui surinktų naujadarų pavyzdžių analizė parodė, kad daiktavardiniai priesagų vediniai dažniausiai būna padaryti iš būdvardžių arba daiktavardžių su priesagomis *-alas*, *-ena*, *-ybė*, *-ykštis*, *-(i)okas*, *-ūnas*, *-uotė* ir kt.

1. 1. Vardažodinės ypatybės turėtojų pavadinimai

Šioje grupėje atsiskiria du naujadarų blokai.

1. **1. 1. Vardažodiniai įvairių padarų pavadinimai:** *driežūnas* „į driežą panašus padaras“, *drakonykštis* „į drakoną panašus padaras“, *dvaselė*, *dvasiukas* „maža, jauna dvasia“, *glitena* „glitus padaras“, *slidena* „slidus padaras“, *vaiduoklybė* „vaiduoklis, turintis titulą“, *žuvėnas* „žuvį primenanti būtybė“. Pavyzdžiui:

Driežūnai taikūs (Šidlauskas 2017: 98).

Lomose įrengtos girdyklos, o édesį išnešioja drakonykščiai [...] (Vaitkutė 2016: 17).

Kiekvienas ežeras turi dvaselę [...] (Pelėdaitė 2021: 50).

Tada Šnypštulis gali pyktelėti, nors apskritai jis labai šaunus mažas dvasiukas (Surojegin 2024: 72).

Tai bent apsidžiaugs pelkių glitena, ką tik pats kipšus vaikėsis, sulaukęs tokios žinios (Žilinskas 2017: 250).

Oi, nepatenkintas buvo slidena, kai praėjusią vasarą Jaunius juo pajodinėjo [...] (Žilinskas 2017: 249).

– Jūsų vaiduoklybe, prašyčiau kol kas susiturėti [...] (Marks 2025: 7).

Į juos įžūliai žvelgė senyvo amžiaus žuvėnas žilstelėjusiais ūsais [...] (Šidlauskas 2019: 148).

1. **1. 2. Vardažodiniai asmenų pavadinimai.** Tai naujažodžiai, kurie pavadina asmenis pagal jų dėvimą rūbą (*dryžuotė* „kalinė dryžuota maišo pavidalo suknele“), vidines savybes (*bukena* „kuris bukas, nenuovokus“, *šlykštalas* „šlykštus žmogus“), amžių (*kruopelyčiukytis* „labai mažas, kaip kruopelytė vaikas“, *vyresniokas* „aukštesnių klasių mokinys“), gyvenamą vietą (*kemsynietis* „kemsyno gyventojas“), tautybę (*prancūzisas* „prancūzas“), pavyzdžiui:

Niekino tiek moksliskus, tiek tešlagalvius bukenas (Una 2017: 16).

Akimirką atrodė, kad ji mato dryžuotę skusta galva ir su bjauriais medpačiais (Adlington 2023: 248).

Bet dar labiau kemsyniečiai pastėro, kai berniukas puolė su beržu glėbesčiuotis

(Pelėdaitė 2021: 9).

*Iki, kruopyte ir **kruopelyčiukyti!** – lauke mosuoja mums Haris* (Una 2018: 36).

*Tie **prancūzistai** išrado velniškai daug dalykų* (Gmehling 2024: 111).

*Kas jiems neduoda dirbti ir mokėti mokesčių? Ir tokie **šlykštalai*** (Burgess 2016: 40).

*Vienas **vyresniokas** vos spėjo išsisukti* (Ghijsen 2024: 42).

1. 2. Vardažodiniai daiktų, objektų, reiškinių, vietų pavadinimai

Priesaga *-izmas* dažna daugelyje tarptautinių žodžių, tačiau „naujų vedinių pačioje lietuvių kalboje su ja paprastai nėra daromasi“ (plg. LKGI 1965: 315; Mikielionienė 2000: 40). Vaikų ir jaunimo literatūroje rasti pavyzdžiai rodo, kad priesagą *-izmas* knygų autoriai ar vertėjai linksta pridėti ir prie savakilmių šaknų – su šia priesaga sudaromi santvarkų, meno srovių pavadinimai: *gyvulizmas* „santvarka, kurioje valdžią turi gyvuliai“, *rudnosiukizmas* „tokia meškiuko Rudnosiuko sukurta meno srovė“. Priesagos *-(i)ukė, -ykas, -ynas* pasitelkiamos daiktų (*aštuoniukė* „skaitmens 8 pavidalo mazgas“), vietų (*tešlynas* „klampis, tešlą primenanti vieta“, *varlinykas* „vieta, kurioje maudosi nemokantys plaukti“) pavadinimams pasidaryti, pavyzdžiui:

*Atsiprašau, paaiškinsiu: kad virvė būtų gerai pritvirtinta ir išvengtume mirties, laipiodami rišame daugybę mazgų, o pats populiariausias yra **aštuoniukė*** (Pavlenko 2024: 72).

Gyvulizmas – tai socialinė tvarka, kuri įsigalės, kai žmonės bus nušluoti nuo žemės paviršiaus ir ją vėl valdys gyvuliai (Roza, Stepančič 2024: 18).

[...] mūsų miškas turi kuo girtis – atsirado nauja meno srovė – **rudnosiukizmas** (Landsbergis 2019: 120).

*Na, tik ne tada, kai **tešlyne** išsiviliojam* (Čepulis 2018: 77).

*Mes visi trys buvome baseine, **varlinyke**, – Katinka, Robis ir aš* (Gmehling 2024: 6).

1. 3. Veiksmožodiniai daiktų, vietų, asmenų, gyvūnų pavadinimai

Priesagos *-alas, -ėlis, -ykla, -ojas, -oklis, -ukas, -uolis, -(i)ūzė* ir kt. pasitelkiamos daiktų (*kalboklis* „kalbėjimui skirtas įrankis“, *smeiguolis* „aštrus, smeigti tinkamas durklas“, *kvietalas* „sapnus iškviečiantis preparatas“, *makaliūzė* „prastas, visokių spalvų primaišytas, primakaluotas priešinys“), vietų (*rovykla* „vieta, kur kas raunama“), asmenų, įvairių būtybių (*dūkalius* „kas mėgsta dūkti“, *inkšlys* „kas nuolat inkščia“, *išsitėškėlis* „kuris išsitėškęs“, *keverzotojas* „kuris ką nors keverzoja, negražiai nupiešia“, *spardūnas* „kas nuolat spardosi“, *susikaustėlis* „kuris nuolat susikaustęs“), gyvūnų (*dvejokšlis* „vabzdys, dvejojantis, kur skristi“, *vėplinukas* „trumpomis kojomis vėplinantis gyvūnas“) pavadinimams pasidaryti, pavyzdžiui:

*Net ir **dūkaliai** kaukiokai žinodavo, kad išdaigų čia krėsti nevalia* (Žilinskas 2017: 31).

*Į langą zvimbamas plakėsi mažas **dvejokšlis*** (Chanfreau 2024: 128).

*Galėtų būti **inkšlys**, tik galva mažoka...* (Chanfreau 2024: 58).

*Pamatė tuodu **išsitėškėlius**, kaipmat išsiblaivė ir blaiviai įvertino situaciją [...]* (Landsbergis 2019: 202).

*Hektoras tą savo išradimą vadino **kalbokliu*** (Chanfreau 2024: 101).

*- Che, joks čia dailininkas - **keverzotojas!*** (Pelėdaitė 2021: 120).

*Ramių sapnų **kvietalo?*** (Žilinskas 2017: 86).

*Vien spalvota **makaliūzė*** (Gmehling 2024: 15).

*Aš mieliau šią prakeiktą vietą pavadinčiau Dumblių **rovyklomis*** (Šidlauskas 2019: 156).

*[...] kunigo Rumbaudo sūnus jaunius jį išmokė išmokė **smeiguoliu** kautis taip, kaip žmonės kaunasi* (Žilinskas 2017: 15).

*Būtų buvę nefaina atsidurti toje **susikaustėliu** mokykloj* (Pavlenko 2024: 60).

*[...] painootis tam **spardūnui** po kanopomis neturėjau nei mažiausio noro* (Pelėdaitė 2021: 21).

*[...] Vega pamatė šuoliuojančių nykštukinių **vėplinukų** būrelį* (Chanfreau 2024:

167).

2. Priesaginiai būdvardžiai

Lietuvių kalboje pačios dariausios būdvardžių priesagos yra 3: *-inis*, *-ė*, *-iškas*, *-a*, *-ingas*, *-a*, (LKGI: 550–602; DLKG: 191–220; Keinys 1999: 75). Tyrimui atrinktuose pavyzdžiuose dažniausiai priesaginiai būdvardžiai pasidaryti su dviem anksčiau minėtomis priesagomis: *-iškas* ir *-inis*. Priesagos *-iškas* būdingiausia darybinė reikšmė „panašus į pamatiniu žodžiu pasakytą daiktą ar būtybę, būdingas kam“ (*bulviškas* „panašus į bulvę“, *krokodiliškas* „panašus į krokodilą“, *maumiškas* „panašus į maumą“, *nuotykiškas* „panašus į nuotyki“, *pantagriuliškas* „didelis, gausus, būdingas Pantagriuliui – F. Rablė veikalo „Gargantiua ir Pantagriuelis“ herojui“, *paršiukiškas* „būdingas paršiukui“, *skruzdiškas* „mažas, nedidelis, panašus į skruzdę“), pavyzdžiui:

*Jo nosis buvo **bulviška**, tačiau pats galas bukas, tarsi būtų gerokai plojęsis į sieną* (Žutautė 2018: 117).

*Tai ir gyvenk su savo violetinėm **krokodiliškom** kojom [...] (Ogenskienė 2025: 29).*

*Juolab kad mano **maumiškus** plaukus ir akis nuo žmonių žvilgsnių slėpė plačiabrylė skrybėlė* (Pelėdaitė 2021: 95).

*Jų nuotykiškai nebuvo labai **nuotykiški**, bet Algei patiko viskas, ką jie veikė* (Ežerinytė 2016: 105).

*Pirmąjį kilometrą miške sutikome kelias šeimas, virškinančias **pantagriulišką** kalną maisto [...] (Pavlenko 2024: 111).*

*O Gražuolė tuo metu turseno namo, be galo laiminga pagaliau atgavusi rausvą **paršiukišką** spalvą* (Pelėdaitė 2024: 103).

*[...] galima pamatyti žmones, kurie kaip skruzdės įeina ir išeina iš karamelinių savo namelių, važinėja **skruzdiškais** automobiliais ir skundžiasi **skruzdiškomis** savo bėdomis* (Chanfreau 2024: 10).

Priesagos *-inis*, *-ė* būdingiausia darybinė reikšmė „padarytas, kilęs iš pamatiniu žodžiu pasakyto daikto“. Analizuojamuose pavyzdžiuose ši reikšmė dažnai būna susipynusi su priesagos *-iškas*, *-a* pagrindine reikšme ir kartu reiškia ypatybę

pagal išorinį ar vidinį panašumą (plg. Keinys 1999: 76), pavyzdžiui, *albatrosinis* „kuris sudarytas remiantis albatrosų klyksmais“, *kompotinis* „panašus į kompotą“, *pelikaninis* „panašus į pelikaną ar kilęs iš pelikano“, *vampyrinis* „išore ar vidinėmis savybėmis panašus į vampyrą“. Vartojimo pavyzdžiai:

*Kartą pats dalyvavau braižant **albatrosinį** žemėlapi (Chanfreau 2024: 25).*

*Kartą žvėreliai įsteigė tikinčiųjų komitetą obuolių **kompotiniams** ir batų tepaliniams klausimams spręsti (Landsbergis 2019: 45).*

*Įleiskite menėn... **pelikaninį** unгурį! (Šidlauskas 2019: 177).*

*[...] saugo šimtus bjaurius **vampyrinius** kalmarus pasibalnojusią sargybinių (Šidlauskas 2019: 157).*

Naujadaras *šamuotas* „išteptas, suteptas šamu“ pasidarytas su priesaga -uotas:

*Rudnosiukas nusiplovė **šamuotas** rankas ir vedė Rudnosiukę (Landsbergis 2019: 191).*

Pagal analogiją su būdvardžiu *vienintelis* pasidarytas būdvardis *trynintelis*:

*- Va, ir mano **trynintelis** pasirodė... (Landsbergis 2019: 80).*

Naujadarams skirtini ir aukštesniojo bei aukščiausiojo laipsnio būdvardžiai, padaryti iš daiktavardžių su priesagomis -esnis ir -iausias: „*kengūriausias* „panašiausias į kengūrą“, *miškiausias* „turintis daugiausia miško savybių“, *plaustiškesnis* „panašesnis į plaustą“, *vėžliausias* „panašiausias vėžlį“. Vartojimo pavyzdžiai:

*Šis **kengūriausias** pasauly meškiukas labai mėgo šokinėti ir spjaudytis. [...] O už aštuonių jūrų, aštuonių kalnų gyveno pats **vėžliausias** pasaulyje meškiukas [...] (Landsbergis 2019: 65).*

*- Nes aš - pats **miškiausias!** - pagrūmojo ažuolo šaka miškas (Landsbergis 2019: 156).*

*Vaikai kiek įstengdami aplaužė jas, kad plaustas atrodytų **plaustiškesnis**... (Marks 2025: 23).*

3. Priesaginiai veiksmažodžiai

Dažniausiai nauji veiksmazodžiai pasidaromi iš vardažodžių su priesagomos *-auti, -ėti, -uoti*: *nuotykiauti* „patirti nuotykių“, *vištenti* „gyventi vištos gyvenimą“, *zvimbiniuoti* „po truputį zvimbti“. Vartojimo pavyzdžiai:

Stikinėje savo kavinėje jie išgerdavo popiečio arbatos ir eidavo į miestą nuotykiauti – susigalvojo tokį žodį (Ežerinytė 2016: 105).

Taip raiboji ir višteno (Landsbergis 2019: 159).

Tik zvimbiniavo ritmišką melodiją, kad Miniui būtų smagiau žingsniuoti (Pelėdaitė 2024: 70).

Iš nesangražinių veiksmazodžių su sangražos afiksu pasidaromi sangražiniai:

- *O mes civilizuoti? – suglumo ponis.*

- **Civilizuosimės!** – paskelbė musė (Pelėdaitė 2024: 24).

- *O svarbiausia, kad mudu pagaliau susizzzzvimbėme*, – nusijuokė musė (Pelėdaitė 2024: 122).

Dalis tokių naujadarų remiasi potenciniais dariniais (*ežiuotis* (*: ežiuoti) „darytis panašiam į ežį“, *niūkuriotis* (*: niūkuriuoti) „darytis niūkiem, apsiniaukusiam“), pavyzdžiui:

- *Tik nepradėk ežiuotis!* (Landsbergis 2019: 177).

Jis apsidairė – nuo ryto buvusi vaiski diena niūkuriavosi, ir nuo girios pusės į Kaukašlaitį slinko rūkas (Žilinskas 2017: 197).

4. Priesaginiai prieveiksmiai

Su priesagomis vaikų ir jaunimo knygose sudaromi ir prieveiksmiai:

- *Mokytojai nesako „Pirmučiau“* (Vanaga, Vaivare 2024: 18).

Tas [elnias] apsidžiaugė ir nustraksėjo elniai žino kur. Gal elniop, gal dar kur (Landsbergis 2019: 195).

Didžiąją dalį šiame straipsnyje aptartų naujadarų galėtume vadinti okaziniais, nes jie yra neįprasti, nebūdingi bendrajai vartosenai, pasitaikantys tik tam tikrame kontekste, tyčia pasidaryti tik tai progai (KTŽ 1990: 136; Urbutis 2009: 322). Čia

aptarti okazionalizmai traktuotini kaip leksikos vienetai, būdingi vieno rašytojo žodynui (plg. Rozenbergs 2004: 155-156), jie „priklauso daugiau stilistikos sričiai kaip spalvingos raiškos priemonės“ (Miliūnaitė 2014: 247) ir į pagrindinius žodynus paprastai nepatenka, nes yra spontaniškos kūrybos, kalbinio žaidimo rezultatas (Moon 2008: 132).

Apibendrinimas

XXI a. rašytojai ieško naujų, neįprastų raiškos formų, jiems neužtenka į žodynus įtrauktų žodžių. Lietuvių autorių knygoje pagrindinis vaidmuo tenka rašytojui: jis žaidžia, eksperimentuoja su kalba. Daugiausia priesaginės darybos naujadarų vaikų ir jaunimo prozos tekstuose vartoja jaunesniosios kartos lietuvių autoriai, nebijantys kalbos atsinaujinimo, kitoniškumo. Verstinėse knygoje svarbus vertėjo ir redaktoriaus indėlis: jie turi progą parodyti (ir dažnai ja pasinaudoja), kokia lanksti, paslanki ir tinkama kūrybai yra lietuvių kalba.

Naujadarai ne tik patraukia vaikų dėmesį. Grožinės literatūros tekstuose radę neįprastų, kitokių žodžių, jaunieji skaitytojai mato, kaip remiantis tam tikrais modeliais galima žaisti su kalba, kurti naujus vedinius. Vaizdingi, žaismingi naujadarai gali paskatinti ir pačių skaitytojų kūrybingumą.

Kaip matyti iš straipsnyje aptartų pavyzdžių, vaikų ir jaunimo literatūroje vartojami naujadarai gali būti suprantami ir be didesnio konteksto, nes labai dažnai jų leksinė reikšmė sutampa su darybine. Be to, suprasti naujų žodžių reikšmes ir pabandyti įsivaizduoti, kaip atrodo naujadaru įvardytas objektas, vaikų knygoje padeda ir iliustracijos, jos svarbios, tačiau, imant visą leidinio kontekstą, „gražiausia knygos drabužio dalis vis dėlto yra žodis“ (Liutkevičienė 2025: 37).

Literatūra

Auryla Vincas 1986: *Lietuvių vaikų literatūra*. Vilnius: Vaga.

BLKŽe - *Bendrinės lietuvių kalbos žodynas*, rengiamas, red. kolegija: D. Liutkevičienė (vyr. redaktorė), G. Naktinienė, R. Petrokienė, D. Svetikienė, K. Vosyltė, J. Zabarskaitė. Prieiga internete: <https://ekalba.lki.lt/bendrinės-lietuvių-kalbos-zodynas>.

DLKG - *Dabartinės lietuvių kalbos gramatika*. Red. V. Ambrazas, Vilnius: MELI, 2006.

DLKŽe - *Dabartinės lietuvių kalbos žodynas*, vyr. red. St. Keinys, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2021. Prieiga internete: <https://ekalba.lt/dabartines-lietuviu-kalbos-zodynas/>. <https://doi.org/10.35321/dlkz>.

Keinys Stasys 1999: *Bendrinės lietuvių kalbos žodžių daryba*. Šiauliai: ŠU leidykla.

KTŽ - Gaivenis Kazimieras, Keinys Stasys. *Kalbotyros terminų žodynas*. Kaunas: Šviesa, 1990.

Liutkevičienė Vilija 2025: Kaip kvepia ir girdisi popierius [Jurgos Tumasonytės ir LLA interviu]. - *Knygos.lt*, 34-37.

LKGI - *Lietuvių kalbos gramatika*. T. I, vyr. red. K. Ulvydas. Vilnius: Mintis, 1965.

LKŽe - *Lietuvių kalbos žodynas* (t. I-XX, 1941-2002): elektroninis variantas, redaktorių kolegija: Gertrūda Naktinienė (vyr. redaktorė), Jonas Paulauskas, Ritutė Petrokienė, Vytautas Vitkauskas, Jolanta Zabarskaitė. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2005 (atnaujinta versija, 2018). Prieiga internete: www.lkz.lt; <https://ekalba.lt>.

Mikelionienė Jurgita 2000: *Naujoji lietuvių kalbos leksika (1991-1996 m. kompiuterinio periodikos tekstyno pagrindu)*. Daktaro disertacija, Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas.

Miliūnaitė Rita 2014: Naujieji kontaminaciniai dariniai lietuvių kalboje. - *Acta linguistica Lithuanica* 71, 246-264.

Miliūnaitė Rita 2022: *Įvairuojantys ir nauji lietuvių kalbos reiškiniai XXI a. pradžioje: sistematika ir pokyčių kryptys*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas. Prieiga internete: <https://doi.org/10.35321/e-pub.42.lietuviu-kalbos-pokyciai>.

Moon Rosamund 2008: Lexicography and Linguistic Creativity. - *Lexikos* 18, 131-153. Prieiga internete: <https://doi.org/10.5788/18-0-481>.

ND - Miliūnaitė Rita, Aleksaitė Agnė. *Lietuvių kalbos naujažodžių duomenynas* [tęstinis internetinis žinynas nuo 2011 m.], sud. Rita Miliūnaitė. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas. Prieiga internete: <https://ekalba.lt/naujazodziai/>.

Rozenbergs Janis 2004: *The Stylistics of Latvian*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.

TŽŽ - *Tarptautinių žodžių žodynas*. Red. Angelė Kaulakienė ir kt. Vilnius: Alma

littera, 2013.

Urba Kęstutis 2004: *Pasisakymai apie vaikų literatūrą*. Vilnius: Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos Lietuvos skyrius.

Urbutis Vincas 2009: *Žodžių darybos teorija, 2-asis leid.* Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Vaskelienė Jolanta 2010: *Lietuvių kalbos žodyne nefiksuoti dariniai ir jų funkcionavimas Antano Kalanavičiaus poezijoje*. – *Filologija* 15, 151–166. Prieiga internete:

<https://etalpykla.lituanistika.lt/fedora/objects/LT-LDB-0001:J.04~2010~1367173488669/datastreams/DS.002.0.01.ARTIC/content>.

Vaskelienė Jolanta 2024: *Lietuvių rašytojai – naujadarų kūrėjai*. – *Pasaulio lietuvis*. Prieiga internete: <https://pasauliolietuvis.lt/lietuviu-rasytojai-naujadaru-kurejai/>.

Šaltiniai

Adlington Lucy 2023: *Raudonas kaspinas*. Vilnius: Alma littera.

Burgess Melvin 2016: *Heroinas*. Vilnius: Alma littera.

Chanfreau Sofia, Chanfreau Amanda 2024: *Žirafos širdis labai didelė*. Vilnius: Alma littera.

Čepulis Marius 2018: *Visa tiesa apie gyvūnus*. Vilnius: Nieko rimto.

Ežerinytė Ilona 2016. *Sutikti eidą*. Vilnius: Alma littera.

Gmehling Will 2024: *Nuotykis vandens parke*. Kaunas: Debesų ganyklos.

Ghijzen Goedele 2024: *Atsarginis išėjimas*. Kaunas: Debesų ganyklos.

Landsbergis Vytautas V. 2019: *Rudnosiuko raštai*. Vilnius: Dominicus Lituanus.

Marks Eugenija 2025: *Ragaudžių kaimo vaikai. Slapto kelio mįslė*. Vilnius: Labdaros ir paramos fondas „Švieskime vaikus“.

Ogenskienė Ina 2025: *Žiurkė Ne Matilda*. Vilnius: Labdaros ir paramos fondas „Švieskime vaikus“.

Pavlenko Marie 2024: *Rita*. Vilnius: Alma littera.

Pelėdaitė Jurgita 2021: *Kemsyno paslaptys*. Vilnius: Labdaros ir paramos fondas „Švieskime vaikus“.

Pelėdaitė Jurgita 2024: *Ponio ir musės kelionė į pasaulio kraštą*. Vilnius: Labdaros ir paramos fondas „Švieskime vaikus“.

Roza Andrej Rozman, Stepančič Damijan 2024: *Gyvulių ūkis*. Komiksas George'o Orwell'o politinės satyros „Gyvulių ūkis“ motyvais. Vilnius: Misteris Pinkmanas.

Surojegin Nora 2024: *Barzdukas ir Kalėdų paslaptis*. Vilnius: Nieko rimto.

Šidlauskas Virgis 2017: *Ulfas ir stebuklinga barzda*. Vilnius: Nieko rimto.

Šidlauskas Virgis 2019: *Ulfas ir povandeninis miestas*. Vilnius: Nieko rimto.

Una Rebeka 2017: *Šeštadienį, aštuntą valandą*. Vilnius: Alma littera.

Una Rebeka 2018: *Labas, aš Tadas. 2 dalis*. Vilnius: Alma littera.

Vaitkutė Neringa 2016: *Devynetas tamsos nešėjų*. Vilnius: Nieko rimto.

Vanaga Agnese, Vaivare Anna 2024: *Širdukai*. Vilnius: Misteris Pinkmanas.

Žilinskas Justinas 2017: *Kaukas Gugis ir kerų karas*. Vilnius: Aukso žuvis.

Žutautė Lina 2018: *Kniūkiai, arba dingusių kojinių paslaptis*. Vilnius: Alma littera.

Straipsnių ciklas „Lietuvių kalbos naujovės ir įdomybės“. Straipsnį rėmė Valstybinė lietuvių kalbos komisija.

Jei norėtumėte publikuoti visą straipsnį ar jo dalį, prašom nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.